

De persvrijheid in de wereld en in België anno 2005
Riante winsten voor de mediabedrijven
Journalistieke monumenten Paul Van den Abeele en Frieda Joris geven zich bloot

BELGIE-BELGIQUE
PB
8900 IEPER I
3/8/36
afgiftekantoor Ieper

En verder:
*Mia Doornaert over Sigfried Bracke, de Raad voor de Journalistiek over sponsoring,
en twee deskundigen over onze getrapte aansprakelijkheid*

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

mei
2005

INHOUD

UIT DE VVJ	3
ACTUEEL	
Journalistiek in tijden van onzekerheid	4
Weblogs waken over nieuwsmedia	5
Getrapte verantwoordelijkheid, meerduidig begrip... ... of toch niet ?	6 7
IFJ: 'War on terrorism' hypotheceert persvrijheid	9
De persvrijheid in de wereld volgens RSF	10-11
Rechterlijke gedragsnormen omtrent de pers	13
SCHEEF BEKEKEN	7
MENS ACHTER HET NIEUWS	
Schrijven is het lange leven van Frieda Joris	8
SERVICE	
VVJ-gespreksavond over traumastress bij journalisten	12
RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK	
Mag een journalistenvereniging sponsorgeld ophalen ?	13
ICONEN VAN DE VLAAMSE JOURNALISTIEK	
Paul Van den Abeele: 'Straathond vond ik een eretitel'	14-15-16
FORUM	
Mia Doornaert: 'Bracke-bashing of pertinente vragen ?'	17
DE DEADLINE VOORBIJ	
Jan Backx over Remmery & Co	18
ONDER EMBARGO	19
JOURNA-HA-LISTEN IN DE PRIJZEN	20

Als SK Beveren mooi meedraait in het eersteklassevoetbal, heeft het dat in grote mate te danken aan zijn zwarte parels uit Ivoorkust. Maar hoe valt die liefde te rijmen met het extreemrechtse stemgedrag in datzelfde Beveren? Met die paradox in het achterhoofd maakte Stephan Vanfleteren voor De Morgen en Vrij Nederland de fotoreeks 'Tien kleine negerkes... in Beveren'. Hij won er ook de Dexia-persprijs voor fotojournalistiek mee (zie pagina 19).

(Foto Stephan Vanfleteren)

Journalist

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
BEROEPSJOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be
Luc STANDAERT

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Kim DUCHATEAU
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
Photo News

REDACTIESECRETARIAAT EN ABONNEMENTEN

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

PUBLICITEITSREGIE

Media-Service
info@media-service.be

LAYOUT EN DRUK

Drukkerij Deman NV
Nijverheidslaan 5
8970 Poperinge
Tel. 057/33 67 21
Fax 057/33 40 18

Uit de VVJ

HARD WERK

Marc Van de Looverbosch

Als we de recente winstcijfers van de mediahuizen overlopen, mogen we aannemen dat het goed gaat met de Vlaamse pers. De recente afslankingen, de dumpingprijzen, de nepcontracten en de schijnzelfstandigheid zullen daar wel niet vreemd aan zijn. Die winst van de mediahuizen is er niet vanzelf gekomen. Harder werken met minder mensen in ongunstige omstandigheden vormt de keerzijde van de medaille. Benieuwd of een gerechtvaardigd deel van de winst ook zal terugvloeien naar de werknemers. Het is toch dank zij hun noeste arbeid dat de cijfers fraaier ogen dan ooit tevoren. Op dit ogenblik zijn her en der gesprekken aan de gang over nieuwe CAO's. De VVJ steunt iedereen die met eerlijke looneisen respect vraagt voor het kwaliteitswerk dat de hele sector levert.

Stress is een onvermijdelijk onderdeel van de job. Persmensen worden soms onverwacht geconfronteerd met de gruwelijkste aspecten van het leven. Dat laat vaak diepe sporen na op de ziel. Omdat de opgelopen schade ontkend of genegeerd wordt, organiseert de VVJ op maandag 30 mei een gespreksavond over traumastress bij journalisten. Deskundigen uit binnen- en buitenland komen getuigen over hun ervaringen; een aanrader voor iedereen.

Stress veroorzaken Wetstraatjournalisten al eens bij politici, en daar moeten ze maar tegen kunnen. De zenuwen raken ook wel gespannen door de onderlinge concurrentiedrang. En toch hebben die Wetstraatjournalisten een "genootschap" gesticht, over alle mediagrenzen heen. Het aangename aan het nuttige paren is de boodschap, ondermeer door een politicus van het jaar te kiezen. Persmensen die dichter bij mekaar kruipen, het is een voorbeeld dat we zonder meer toejuichen.

Foto: Johan Van Cutsem

RIANTE WINSTCIJFERS VOOR MEDIABEDRIJVEN

Pol Deltour

De Vlaamse mediabedrijven zetten in 2004 eens te meer uitstekende resultaten neer. Dan staat daar voor al die hardwerkende journalisten bijvoorbeeld ook iets tegenover, zou je denken. Maar zie, plotseling blijkt de toekomst toch o zo onzeker te zijn.

Om ergens te beginnen: De Persgroep boekte in 2004 met een recordomzet van 384 miljoen euro een nettowinst van 27,6 miljoen euro. Dat cijfer ligt nog 16 procent hoger dan de recordwinst die in 2003 al werd gehaald. Zowel de print als de audiovisuele poot van De Persgroep deed het beter. En dit ondanks het feit dat er op beide vlakken ook duchtig is geïnvesteerd. In de printdivisie gebeurde dat in nieuwe Zone-magazines en in de tijdschriften Touché, Uw Vermogen en TV2Weken. Parallel daarmee zijn er ook extra middelen gegaan naar de programmatie van VTM en KanaalTwee. De overgenomen Amsterdamse stadskrant Het Parool woog in 2004 nog slechts voor 0,1 miljoen euro op de resultaten van De Persgroep (in 2003 was dat nog voor 3,4 miljoen).

Ook in Groot-Bijgaarden heerst fierheid. VUMmedia zette in 2004 met een nettowinst van 10,7 miljoen euro zijn beste financiële resultaat ooit neer. Dat is 6 procent meer dan in het recordjaar 2003, dat volgde op een grootschalige herstructurering in de periode 2001-2002. Ook Thomas Leysen, voorzitter van de raad van bestuur, gaf aan dat de winstgevendheid hand in hand ging met enkele belangrijke innovaties binnen de groep. Hij verwees naar het nieuwe tabloidformaat van De Standaard, de lancering van De Standaard Espresso en de lancering van twee nieuwe titels in Franstalig België.

En ook in Hasselt knalden de kurken, toen Concentra erop uit kwam dat zij het jaar afslot met een nettowinst van een dikke 4 miljoen euro. Dat resultaat werd voor de eerste keer niet vertekend door uitzonderlijke financiële perikelen met Ubizen of Almanij. De groep schrijft het uitstekende resultaat ondermeer toe aan de verbeterde reclame-inkomsten en aan het feit dat de regionale zenders, productiehuis Havana en het drukwerk voor derden uit de rode cijfers geraakten.

Winstdeelneming

Alvast op de redacties van Het Laatste Nieuws en De Nieuwe Gazet worden mee de vruchten geplukt van de goede bedrijfsresultaten. Journalisten en redactiemedewerkers ontvangen er hun jaarlijkse deelneming in de winst, goed voor een 500 euro netto dit keer. Altijd mooi meegenomen natuurlijk, zij

het minder dan vorig jaar en per definitie heel onzeker voor de toekomst. Tijdens de jongste CAO-onderhandelingen sleepten de journalisten van HLN/DNG overigens ook nog een stelsel van vergoedingen voor weekendwerk uit de brand.

Voor het overige lijkt het er weinig op dat journalisten hun financiële situatie enigszins zullen kunnen verbeteren in het komende jaar. Daaronder verstaan: of ze iets meer uit de brand zullen kunnen slepen dan de 18 euro loonsverhoging die in het Paritair Comité nr. 218 afgesproken werd. Onder dat Aanvullend Nationaal Paritair Comité voor Bedienden ressorteert ook de geschreven perssector.

Want zie, wanneer het over 2005 en de daarop volgende jaren gaat, blijkt de situatie van de mediabedrijven plots hoogst onzeker te zijn. Christian Van Thillo van De Persgroep verwacht zich aan minder winst wegens nieuwe investeringen in het drukcentrum in Lokeren en in nieuwe magazines en tv-programma's - ook in Nederland. Eenzelfde voorzichtigheid bij VUMmedia. De krantenverkoop boert wel goed, aldus gedelegeerd bestuurder Jo Van Croonenborch, "maar ons nettoresultaat dreigt gedrukt te worden door de stijgende belastingsdruk". Bij Concentra wachten ze vooral de eerste reclamecijfers af om verwachtingen uit te spreken voor 2005.

De Tijd

Verlies was er in 2004 voor de volledigheid wel voor Uitgeversbedrijf Tijd. Het gaat om 1,6 miljoen netto, wat alleszins al een 2 miljoen minder is dan in 2003. Voor 2005 wordt uitgegaan van een resultaat in evenwicht. Overnemer De Persgroep bevestigde intussen dat er besparingen nodig zijn. Maar door het optimaliseren van synergieën met L'Echo hoopt Van Thillo het 'sociale onderdeel' tot een minimum te kunnen beperken.

Metro tot slot is een andere titel die het niet goed doet. Vier jaar na de lancering draait de gratis krant nog steeds niet break even. Het gevolg van tegenvallende inkomsten voor nationale themareclame, aldus Concentra-topman Marc Vangeel. Toch blijft de groep geloven én investeren in de toekomst van haar gratis krant.

DE TOEKOMST VAN DE KRANT...

WEBLOGS WAKEN OVER NIEUWSMEDIA

Bart Vanacker

Met de lancering van de eerste Vlaamse groepslog en de start van de Gentse stadslog raakte het fenomeen 'weblogs' bekend bij het grotere publiek. De vraag rijst of weblogs – of noem het 'burgerjournalistiek' – een interessante aanvulling en een meerwaarde kunnen vormen op de traditionele media.

De vraag blijft in ons land nog onbeantwoord, in de VS lijken de bloggers wel al een plaatsje in medialand te hebben. Toen de Amerikaanse journalist Dan Rather en zender CBS met memo's over de diensttijd van George Bush op de proppen kwamen, stelden webloggers meteen vragen bij de authenticiteit van de documenten. CBS en Rather deden de kritiek aanvankelijk af als lekenpraat van webloggers, maar de documenten bleken wel degelijk vals, en Rather en CBS moesten door het stof. De opinieleiders in de Amerikaanse 'blogosfeer' leveren intussen vaak zelf bijdragen aan kranten en opinietijdschriften.

Weblogs zijn er in alle geuren en kleuren. De nieuwslogger geeft zijn mening bij de actualiteit en gaat op zoek naar nieuws via bijvoorbeeld buitenlandse weblogs of krantensites. Andere loggers delen hun kommer en kwel met de wereld: "Zaterdag eens grote kuis gehouden... Het is fijn als je weet dat alles net en proper ligt..." Veel weblogs storten zich op foto's. Herman's Wereldkeuken (www.wereldkeuken.be) en Razzi's photolog (www.razzi-photo.com) zijn maar een greep uit het aanbod. De groepslog Struikgewas (www.struikgewas.be) levert een combinatie van dat alles.

Schoolvoorbeeld van een nieuwslogger is Luc Van Braekel. Hij is lid van de VLD en haalde met zijn log al een aantal keren de geschreven pers. Bart Brinckman van De Standaard: "De weblog van Luc Van Braekel is niet alleen uitstekend, hij is bij momenten ook bijzonder origineel." Niet iedereen denkt daar zo over, zo blijkt uit het lijstje 'tegenstanders' dat Van Braekel zelf op zijn log plaatste. Frédéric De Vries op druppels.be: "Schoolmeester Luc voert het populairste 'nieuwslog' in Vlaanderen aan. Of dat veel zegt over de regio dan wel het medium nieuwslogs laat ik in het midden."

Van Braekel stelde zich ondermeer vragen bij de nieuwe wet op de bronnenbescherming voor journalisten. Hij vindt dat de wetgever aan de realiteit van nieuwe media voorbij gegaan is en de drukingsgroepen, zoals de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten van België, goed verzorgd heeft. Prompt ontspon zich een discussie. "Skynetblogs stevent op 50.000 weblogs af. Iedereen zijn weblog binnenkort, over mijn poes is krols en mijn lief heeft me laten zitten. Allemaal bronnengeheim dan maar?", aldus Visual Hugo. Hij voegt eraan toe dat ern-

stige webloggers een soort deontologische commissie zouden moeten oprichten.

Waakhonden

Een gelijkaardige discussie liep bij dominiek.be. Hij schrapte, op vraag van Marcel Heymans van het IFPI, links naar websites die illegale mp3's bevatten.

De Raad voor de Journalistiek oordeelde eerder dat Het Belang van Limburg en het tijdschrift Deng naar illegale sites mochten verwijzen. Maar dat blijkt niet te gelden voor online media. Boosdoener Heymans werd dan maar met een eigen weblog bedacht (<http://marcelheymans.blogspot.com/>): "Posting will be light for the moment, as I have to track down a few Illegal Downloaders!"

Kapingamarangi.be wordt bijgehouden door beroepsjournalist Bram Souffreau. Hij werkt voor de gratis krant Metro en brengt artikels over uiteenlopende onderwerpen op zijn weblog. Souffreau was in 2003 ook een van de eerste loggers die een podcasting publiceert, alleen jammer dat het kind toen nog geen wervelende naam had. Bij podcasting kan je online geluidsfragmenten of radioprogramma's op een makkelijke manier overbrengen naar je mp3-speler of computer.

Tussen de nieuwslogs kan je hier en daar ook berichten over de media meepikken: de kritische blogger heeft een uitgesproken mening over nieuwsuitzendingen, krantenartikels en commentaren. Ze lijken de waakhondfunctie voor kranten en televisie naar zich toe te trekken. Hoegin (hoegin.blogspot.com) schrijft met scherpe pen over de politieke crisissen en hoe de kranten erop reageren. Smintjes.be heeft na een reportage over een Kortrijkse pornosite bedenkingen bij de verslaggeving daarover: "Terwijl de nieuwsdienst alweer dat toontje van 'hoe is dit nu toch mogelijk' aansloeg, lieten ze volop beelden zien van de website in kwestie. Mét de URL mooi in beeld." Bruno van volume12 (blog.volume12.net) houdt geregeld krantenartikels tegen een kritisch licht. Hij heeft het vooral op de zogenaamde uitsmijters gemunt: "Urban Myth nr 7556/78/553 lezen we bij Het Laatste Nieuws: Dievegge verstoopt GSM in vagina."

*Weblogs verwerven zich ook in het Vlaamse medialandschap een alsmat belangrijker plaats.
(Foto Rossi Bernard/Sunset/PhotoNews)*

GETRAPTE VERANTWOORDELIJKHEID, MEERDUIDIG BEGRIP ...

Stanislas Horvat
Advocaat, VUB

De in de Grondwet ingeschreven getrapte verantwoordelijkheid voor drukpers is na bijna 175 jaar nog steeds voor tegenstrijdige interpretaties vatbaar. Gelijkaardige berichtgeving in verschillende kranten of tijdschriften kan tot volkomen tegengestelde uitspraken leiden naargelang de rechtbank waar de zaak voorkomt. Waar de ene rechter de verantwoordelijkheid van de krant aanvaardt, verwerpt een andere die.

In 1831 voorzag de grondwetgever in ruime vrijheden voor de Belgen. Kritiek moest kunnen, censuur was uit den boze. Om de vrijheid van meningsuiting maximaal te garanderen werd de getrapte verantwoordelijkheid voor drukpers ingevoerd door het (huidige) artikel 25 van de Grondwet: wanneer de schrijver bekend is en zijn woonplaats in België heeft, kunnen de uitgever, de drukker of de verspreider niet worden vervolgd.

Indien de Grondwet nog steeds de persoonlijke aansprakelijkheid van de journalist huldigt, kan toch niet worden voorbijgegaan aan de vaststelling dat een artikel van een journalist vooraf wordt voorgelegd aan de afdelingschef en vervolgens aan de hoofdredacteur, en verschijnt onder de naam van de krant, vaak met foto's van andere journalisten en voorzien van een onderschrift van nog een andere journalist. De paginakeuze en de pagina-indeling zijn doorgaans het werk van nog andere journalisten. Uiteindelijk ligt de (eind)verantwoordelijkheid voor de publicatie dus lang niet enkel bij de journalist, maar wel bij 'de krant'. De inkomsten van de krant gaan ook niet naar de journalist maar wel naar de (uitgever van de) krant, waarvan de journalist slechts een werknemer is.

In het arbeidsrecht vallen alle fouten begaan door een werknemer onder de aansprakelijkheid van zijn werkgever. Is het dan niet aangewezen, zelfs billijk, dat de uitgever wordt aangesproken in plaats van de journalist? Bij drukpers zijn de regels blijkbaar niet zo eenduidig. De rechtspraak heeft al geoordeeld – zonder te verwijzen naar het arbeidsrecht – dat de verantwoordelijke uitgever aansprakelijk kan worden gesteld voor lasterlijke of kwetsende berichtgeving. Maar ook omgekeerd. Voor een gelijkaardig feit kan een zelfde klager bij de ene rechter de veroordeling van de uitgeversgroep van een krant bekomen, terwijl hij zijn klacht door een andere rechter afgewezen ziet op grond van het beginsel van de getrapte verantwoordelijkheid. Wie door de bomen het bos nog wil zien, kan maar best een handleiding gebruiken.

Dat er voer een man die er in 2000 in een aantal kranten van beschuldigd werd het brein te zijn achter een spectaculaire overval in het groothertogdom Luxemburg. Op de zetel van een veiligheidsfirma werd een gewapende overval gepleegd op een uitzonderlijk waardetransport. Buit: zo'n 600 miljoen Luxemburgse frank (15 miljoen euro). Vermoed werd dat inlichtingen van binnenuit waren gelekt of dat eigen personeelsleden deel uitmaakten van de bende. Omdat de overval in commandostijl was gevoerd, gingen de verdenkingen uit naar

een kaderlid, dat vroeger deel had uitgemaakt van een elite-eenheid van de paracommando's. Bovendien bleek de man goed bevriend te zijn met Luc Jouret, de leider van de sekte van de Orde van de Zonnetempel. Die was een paar jaar eerder met enkele tientallen sekteleiden dood teruggevonden in Zwitserland. Het kaderlid van de veiligheidsfirma zou, als de virtuele opvolger van Jouret, uit geweest zijn op geld om de sekte nieuw leven in te blazen.

Een aantal kranten bracht het nieuws met sensationele koppen en met de volledige vermelding van naam, voornaam en adres van het kaderlid. Volgens de krantenberichten werd de man door de internationale politiediensten gezocht.

Het kaderlid kon de berichtgeving over zijn persoon niet smaken. Er was geen gerechtelijk onderzoek tegen hem geopend en hij was zelfs nooit verhoord door de politiediensten. Bovendien verbleef hij op zijn vaste woonplaats, en was hij dus allerminst spoorloos. Tien maanden na de overval werd trouwens een beruchte Brusselse bende gelinkt aan de overval in Luxemburg. Intussen had het kaderlid ontslag genomen bij de veiligheidsfirma, waar zijn positie onhoudbaar was geworden.

De man trok naar de rechtbank om van de twee kranten die hem met zijn volledige identiteit als het brein achter en de uitvoerder van de gewapende overval hadden bestempeld, een morele schadevergoeding te vorderen. In de eerste zaak veroordeelde de rechtbank van eerste aanleg in Namen de uitgever van een (Franstalige) krant tot een schadevergoeding van 5.000 euro aan de man zelf en van 1 euro aan elk van zijn kinderen. In de andere zaak, tegen een Nederlandstalige krant, verklaarde de rechtbank van eerste aanleg in Antwerpen de vordering van de man in vier zinnen onontvankelijk, op grond van het negentiende-eeuwse beginsel van de getrapte aansprakelijkheid. De eiser werd bovendien veroordeeld tot de gerechtskosten, met inbegrip van een rechtplegingsvergoeding aan de uitgever van de krant.

Een zelfde vordering, dezelfde feiten, maar toch verschillende uitspraken. Wie zichzelf wil verdedigen tegen ongegronde aantijgingen in een krant, kan dus maar best rekening houden met alle mogelijkheden, ook dat hijzelf de krant uiteindelijk nog moet vergoeden voor de procedure.

*Rechtbank Namen 27 juni 2003, onuitgegeven;
Rechtbank Antwerpen 21 januari 2005, onuitgegeven*

... OF TOCH NIET ?

Dirk Voorhoof
Universiteit Gent

In zijn bijdrage 'Getrapte verantwoordelijkheid blijft meerduidig begrip' op pagina 6 van dit blad doet Stanislas Horvat uitschijnen dat er grote rechtsonzekerheid bestaat omtrent de toepassing van de getrapte verantwoordelijkheid uit artikel 25, lid 2 van de Grondwet. Volgens de auteur kan de rechtspraak alle kanten uit en zijn de "regels niet eenduidig". Hij verwijst naar twee recente vonnissen die schijnbaar een tegenstrijdige interpretatie huldigen van de getrapte verantwoordelijkheid in de journalistiek. Toch heeft het Hof van Cassatie de onduidelijkheid die er vroeger inderdaad was, nu toch al ruim 10 jaar geleden weggewerkt. In een arrest van 31 mei 1996 besliste het Hof dat de getrapte verantwoordelijkheid voor drukpersmisdrijven ook geldt in civiele procedures. Sedertdien heeft het Hof van Cassatie dit standpunt bevestigd en tegelijk ook verwijfd, door te bepalen in welke omstandigheden de uitgever als medeauteur te beschouwen is. Het Hof heeft ook verder

omschreven wanneer de gewraakte publicatie géén strafbare mening uitdrukt, waardoor het stelsel van de getrapte verantwoordelijkheid in drukpersaangelegenheden niét van toepassing is. Het gaat ondermeer om arresten van 31 mei 1996, van 29 juni 2000, en van 28 juni 2004.

Stanislas Horvat lijkt geen voorstander van de toepassing van artikel 25, lid 2 GW, met verwijzing naar het arbeidsrecht en de aansprakelijkheid van de werkgever. Er is voor dat standpunt ook veel te zeggen, maar hij hoeft daarom de persaansprakelijkheid niet postmoderner voor te stellen dan ze is. Het principe is en blijft dat in toepassing van art. 25, lid 2 GW enkel de auteur, schrijver of journalist civielrechtelijk aansprakelijk is in geval van quasi-delictuele fout in een persartikel, althans wanneer de journalist bekend is en zijn woonplaats in België heeft. Een extra handleiding is daarvoor niet nodig, de toepassing van de duidelijke casatierechtspraak kan volstaan.

s c h e e f b e k e k e n

"Goed gedaan!* (*Bien joué!)"

La Capitale wenst op 12 mei 2005 op de cover en lettervet alle Franstalige toppolitici proficiat met hun overwinning in het BHV-dossier

"Où sont passés les Manu Ruys? Il y a trente ans, les éditorialistes flamands faisaient la pluie, le beau temps et les gouvernements. Une époque bien révolue, place aux débats!"

La Libre Belgique over de rol van de Vlaamse pers in de BHV-crisis op 11 mei 2005

"Dans les années 70 et 80 les journaux étaient de véritables instruments de lutte pour le pouvoir, qui essayaient d'influencer les choix politiques. Les journaux d'aujourd'hui sont avant tout des produits qui doivent se vendre."

Media-observator Serge Govaert (Crisp) in hetzelfde LLB-artikel

"Een paar jaar geleden spatte het bloed nog weleens van het scherm. Nu heb ik de indruk dat de VRT zeker niet minder aandacht aan gezinsdrama's besteedt dan wij. (...) Om dezelfde reden doseren we ook het politieke nieuws. Als je het gepalaver te sterk benadrukt, versterk je het beeld dat alle politici ruziemakers zijn. Wij brengen een item als er een beslissing is genomen, en dan gaan we na wat de impact van die beslissing is. (...) Misschien beschermen we politici wel tegen zichzelf. Politici willen tegenwoordig alles doen om de media te halen, maar ze beseffen te weinig dat dat op termijn averechts werkt."

Cathérine Moerkerke, VTM-nieuwsanker, in Humo van 3 mei 2005

"We sluiten duiding niet uit, maar onze 'kopverhalen' doen we het liefst met de directe betrokkenen. Een prof heeft de neiging van een verhaal een dossier te maken. (...) Die minuutanalyses zijn bijzonder nuttig. Beeld per beeld, frame per frame kan je zien wat de kijker doet. (...) Vroeger waren we ondervertegenwoordigd in de groep van de hogere sociale klassen, maar dat zijn we nu snel aan het rechttrekken. Ons succes bewijst dat ook die mensen niet per sé een saai nieuws willen. Net zoals de meeste hoogopgeleiden in Vlaanderen niet De Standaard lezen maar Het Laatste Nieuws."

Stef Wauters, VTM-Nieuws-hoofdredacteur, in hetzelfde Humo-dubbelinterview

"Een journalist moet alles kunnen verzaken, behalve de vrijheid."

Julius Hoste jr. in zijn oorlogsdagboeken, ontsloten naar aanleiding van zijn 50-jarig overlijden (bron: Brussel Deze Week 28 april 2005)

"Beste lezer, nummertje vijf in onze reeks komische dvd's is meteen ook de laatste. Na Gaston Berghmans, André van Duin, Jacques Vermeire en Urbanus serveren wij u als niet te versmaden afsluiter Geert Hoste. (...) Zo, bij deze is uw komische collectie compleet. Intussen maak ik u al graag warm voor onze unieke Marco Borsato-verjaardagskalender, die u over twee weken gratis bij Dag Allemaal krijgt."

Ilse Beyers, hoofdredacteur Dag Allemaal, in haar edito van 10 mei 2005

"De concentratietendens geldt niet enkel voor de media. Dat is in alle industriële sectoren zo. Bij ons gaat het nog zo slecht niet. Je kan geen blad meer uitgeven zonder middelen. (...) Als je nu kijkt naar de kranten van Van Thillo: die hebben wel commerciële samenwerking, maar als redactie zijn die compleet onafhankelijk van elkaar. Het wordt licht overdreven. Ik vind de concentratie niet echt een probleem, nog niet."

Tessa Vermeiren, redactiedirecteur van Weekend Knack, in Scoop (blad van de studenten journalistiek aan de Arteveldehogeschool in Gent) van april 2005

"Een democratische rechtsstaat die mensen een jaar in de gevangenis opsluit wegens het openbaar maken van strafbare opinies, faalt in wezen in zijn opdracht."

Dirk Voorhoof over de veroordeling van negationist Sigfried Verbeke, in De Juristenkrant van 11 mei 2005

"Op mijn 12de kon je op de speelplaats komen en zeggen: 'Heb je dat gisteren op tv gezien?'. Dan had iedereen het gezien of ze wisten meteen waar je het over had. Tegenwoordig is dat niet meer mogelijk. Je moet er nu steeds de zender en liefst ook nog eens het uitzenduur bij vermelden. Het aanbod is schrikbarend groot geworden."

Televisie- en filmproducent Jan Verheyen in P-magazine van 17 mei 2005

"Er is te veel concurrentie tussen de Vlaamse televisiezenders en het opbod om sportrechten van elkaar af te snoepen, zou moeten stoppen. We moeten meer samenwerken, want de kijker wordt daar misschien beter van."

Pol Van Den Driessche, politiek hoofdredacteur VTM, tijdens een debat op 21 april 2005

SCHRIJVEN IS HET LANGE LEVEN VAN FRIEDA JORIS

Mark Vlaeminck

"Zie je mij al met een breiwerkje naast het haardvuur? Ik kan het mij niet inbeelden. Ik wil schrijven. Schrijven is mijn lang leven." Aan het woord is Frieda Joris. 'Senior writer' op de redactie van Het Laatste Nieuws. Althans volgens haar functiebeschrijving. 'Boegbeeld' in mensentaal.

Al bijna 35 jaar is Frieda Joris journalist. Bij het grote publiek bekend door haar grote interviews met en portretten van bekende of minder bekende mensen. Maar vooral door de eerlijke manier waarop ze schreef over haar ondertussen overwonnen borstkanker. "Nooit in mijn lange carrière heb ik meer reacties gekregen dan toen ik over kanker schreef", herinnert ze zich. "Stapels en stapels brieven heb ik toen ontvangen. De reden zal wel zijn dat kanker een probleem is waarmee velen geconfronteerd worden en bijna iedereen die confrontatie vreest."

Ondertussen zijn de columns over haar ziekte uitgekristalliseerd tot het boek 'Roodborstje' en het toneelstuk 'Ontboezemingen'. Waarmee alledaagse woorden als roodborstje of ontboezemingen plots een heel nieuwe betekenis kregen.

"Weet je wat de ongelukkigste periode in mijn journalistieke loopbaan was? Dat waren die paar jaar dat ik chef was. De hoofdredactie was tot de conclusie gekomen dat ik de geknipte persoon was voor een leidinggevende functie en prompt werd ik gebombardeerd tot chef van een flink stuk redactie. Maar ik ben daar echt geen mens voor. Stukken van collega's nalezen, inleidingen herschrijven, opdrachten toewijzen, werk verdelen, dat is niets voor mij. Ik kan me niet inbeelden dat één jonge man of vrouw de ambitie heeft om chef te worden van een redactie. Als je jong bent en je droomt van een leven als journalist dan wil je toch wel de krant vol schrijven, zeker? Mensen gaan interviewen, luisteren naar hun verhalen, die gesprekken voor je publiek verwoorden, dat is toch het mooiste in ons beroep?"

"En het hoeven niet eens bekende of beroemde mensen te zijn. Het verhaal van een werkvrouw kan zo aangrijpend zijn

Frieda Joris: 'De paar jaar dat ik chef was waren de ongelukkigste van mijn journalistieke loopbaan'.

als dat van een minister. Ieder mens heeft zijn verhaal en de kunst van het interview bestaat erin om, desnoods langs een discrete omweg, die vragen te formuleren waaruit het verhaal kan ontstaan."

Van de vele 'vips' die Frieda Joris voor Het Laatste Nieuws heeft geportretteerd zijn er natuurlijk wel een paar aan wie de herinnering bovendienrijft.

"Zoals Johan Vande Lanotte en Godfried Danneels", zegt ze. "De minister omdat hij me vertelde hoe hij na de dood van zijn broer een dwarsligger werd en de kardinaal omdat hij mij tijdens ons eerste gesprek nauwelijks durfde aan te kijken. Bij de volgende interviews was hij op zijn gemak."

"Maar mijn allerbeste herinnering is een interview dat ik heb gedaan toen ik nog niet eens journalist was. Met Jacques Brel. Dat zat zo: ik was nog student, een jaar of

achtien, en ik had gehoord dat Brel voor filmopnamen enige tijd in het zeepreventorium van De Haan verbleef. Die wil ik interviewen voor ons schoolblad, dacht ik, en ik vroeg een afspraak met de grote zanger. En terwijl iedereen dacht dat meneer Brel echt geen tijd zou maken voor een schoolkrantje, lukte mij dat wel. Hij informeerde wie ik was en wat ik wou en toen zei hij: 'bon, we zullen samen gaan lunchen'. Geef toe dat een tiener met journalistieke ambities zich geen prikkelender stimulans kan dromen."

Na Brel kwamen er nog honderden interviews. De meest markante zijn ondertussen al gebundeld in het boek 'De lessen van het leven', dat net als haar andere boeken bij Houtekiet verscheen. Deze maand heeft ze weer een nieuw boek uit: 'Jo Lernout, mijn verhaal'.

"Ik schrijf graag boeken. Het is hard werken maar ik doe het toch zo graag", zegt ze in de taverne in Kobbegem waar we lunchen terwijl ze de ober roept om af te rekenen. "Want ik moet er nu vandoor. Niet om te gaan breien naast de haard maar voor een interview."

'WAR ON TERRORISM' HYPOTHECEERT PERSVRIJHEID

Pol Deltour

De Internationale Federatie van Journalisten (IFJ), waar de Belgische AVBB deel van uitmaakt, waarschuwt dat de wereldwijd gevoerde oorlog tegen het terrorisme ook de journalistieke vrijheden alsmear meer in verdrukking brengt.

3 mei was internationale dag van de persvrijheid, en voor de IFJ een goede aanleiding om een stand van zaken op te maken van de persvrijheid in de wereld. De balans valt niet positief uit. De eerste vijf jaar van de 21ste eeuw zijn meer reporters gedood, onder vuur genomen of ontvoerd dan ooit tevoren, meldt de IFJ. Alleen al de Irakoerlog kostte tot dusver aan 70 mediawerkers het leven. Overal ter wereld staan onafhankelijke media onder enorme druk.

De IFJ wijt die situatie om te beginnen aan terroristen, extremisten en criminelen van allerlei slag, die per definitie geen boodschap hebben aan vrije verslaggeving. Maar – en dat is opmerkelijk – de IFJ ziet op dit ogenblik een al even grote bedreiging uitgaan van de democratische landen wereldwijd. "Sinds 11 september 2001 snijden nieuwe nationale wetten diep in het arsenaal van burgerlijke rechten en vrijheden die zowat zestig jaar geleden zijn erkend. In naam van de

veiligheid, blijken ook westerse regeringen alsmear meer bereid om essentiële waarden van democratie en rechtsstaat te slachtofferen."

De IFJ maakte samen met de in Londen gevestigde mensenrechtenorganisatie Statewatch een inventaris op van de bedreigingen (www.ifj.org). Daarbij wordt in de eerste plaats richting VS gekeken. De regering-Bush voerde niet enkel een heuse haatcampagne tegen de Arabische zenders Al-Jazeera en Al-Arabyia, op zeker moment sloot ze zelfs de toegang tot de Engelstalige website van Al-Jazeera af. Met de voor miljoenen dollars gespijsde overheidszender Al-Hurra voerden de VS de mediaoorlog verder op.

Ondertussen namen Busch & Co. ook de eigen Amerikaanse nieuwsmidia in een wurggreep, met het motto dat 'wie de regering niet steunde voor de terroristen was'. Spindoctors konden zo onbewezen banden leggen tussen Saddam Hoessein, Osama Bin Laden en massavernietigingswapens. Pas tegen het einde van de Irakoerlog kwamen sommige Amerikaanse nieuwsmidia aan iets van kritische zelfreflexie toe.

Anti-islam

Een gelijkaardig scenario in het Verenigd Koninkrijk, waar de BBC haar kritische houding tegenover de regering-Blair lelijk moest bekopen. En dat terwijl intussen alleen maar nog duidelijker geworden is dat Blair & Co. informatie over Irak 'sexed up' hebben. Nog in Londen werden in oktober 2004 de internetservers van het onafhankelijke nieuwsnetwerk

Indymedia in beslag genomen, met de sloop van haar websites in liefst 21 landen tot gevolg.

Overal ter wereld worden intussen steeds verregaander veiligheidsmaatregelen uitgewerkt die ook het vrije verkeer van journalisten danig belemmeren, meldt de IFJ. Ongeziene databanken worden opgezet, internet en persoonlijke communicaties worden steeds meer in het oog gehouden, de VS en in haar spoor de hele VN treffen ongekenne visamaatregelen

voor binnenkomst in een land. Journalisten, die per definitie ook met alternatieve en oppositionele politieke stromingen in aanraking komen, dreigen extra te worden gevisieerd. De IFJ betreurt nog dat in de hele westerse samenleving intussen een anti-islamklimaat is ontstaan, dat ook de media treft. "De 'war on terrorism' doet ook redacties het onderscheid vergeten tussen marginale fundamentalisten, 'mainstream islam' en de Arabische wereld in haar geheel. Zelfs in landen met een historische traditie van verdraagzaamheid zoals Noorwegen, Denemarken, België en Nederland, leidt dat tot een giftige cocktail van vooroordelen en onwetendheid over de Arabische wereld met een gevaarlijke opkomst van politiek extremisme tot gevolg."

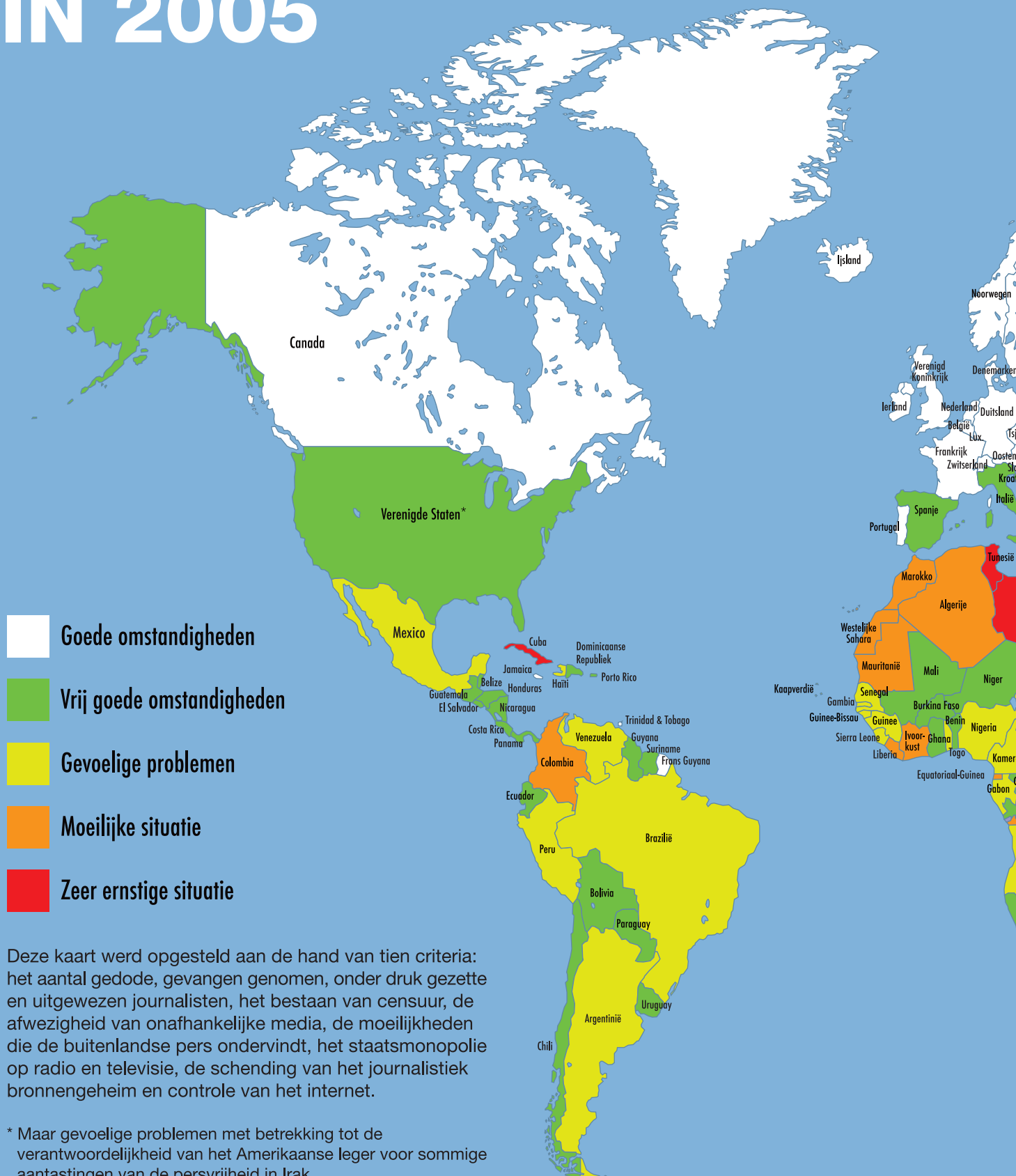
RSF

Ook Reporters Sans Frontières (RSF) maakte op 3 mei haar balans van de persvrijheid anno 2005 op (www.rsf.org). Haar bevindingen zijn verwerkt in de wereldkaart op de volgende pagina's.

In Waterloo zijn op 3 mei – Internationale dag van de persvrijheid – drie in Irak verdwenen journalisten herdacht. Vlnr: Florence Aubenas, Frédéric Nérac en Hoessein Hanoun. Fred Nérac woonde in Waterloo.

DE PERSVRIJHEID IN DE WERELD IN 2005

Deze kaart werd opgesteld aan de hand van tien criteria: het aantal gedode, gevangen genomen, onder druk gezette en uitgewezen journalisten, het bestaan van censuur, de afwezigheid van onafhankelijke media, de moeilijkheden die de buitenlandse pers ondervindt, het staatsmonopolie op radio en televisie, de schending van het journalistiek bronnengeheim en controle van het internet.

* Maar gevoelige problemen met betrekking tot de verantwoordelijkheid van het Amerikaanse leger voor sommige aantastingen van de persvrijheid in Irak.

Bron: Reporters sans frontières, www.rsf.org
Nederlandstalige bewerking VVJ / De Journalist / Kristel Van Ael
Deze kaart verschijnt bij het VVJ-magazine De Journalist van 24 mei 2005

Stress

Trauma

bij journalisten

VVJ-GESPREKSAVOND – MAANDAG 30 MEI 2005 – 19U30
Résidence Palace – Wetstraat 155, 1040 Brussel

Tegenwoordig vinden redacties het maar normaal dat journalisten veiligheidstrainingen volgen in het leger voor ze naar conflictgebieden vertrekken. Maar dat journalisten ook delen in dezelfde traumatische klappen als slachtoffers of getuigen is minder geweten. Tot voor enkele jaren werden emotionele trauma's die de journalist opliep, beschouwd als part-of-the-job. Je sprak er niet over. Je ging hoogstens met een paar collega's een avond doorzakken om bij een paar pinten en sterke verhalen de ellende van je af te schudden. Grote emotionele betrokkenheid bij je onderwerp werd door de collega's beschouwd als een gebrek aan objectiviteit. Stresssymptomen als drankzucht, lusteloosheid of toenemende agressiviteit golden als signalen dat de journalist het werk niet meer aankon.

De verslaggeving rond de tsunami versterkte het vermoeden dat

journalisten aan hun werk in extreem gruwelijke omstandigheden wel eens iets konden overhouden. Maar buiten één enkel initiatief bij de VRT, wordt er weinig gedaan aan de emotionele opvang van journalisten die terugkeren uit rampgebieden. Niet dat zij de enige betrokkenen zijn: ook de vele lokale verslaggevers, reporters die de dagelijkse ongevallen verslaan en onderzoeksjournalisten die vaak niemand hebben waarop ze kunnen steunen krijgen maar al te vaak te maken met traumastress.

De VVJ wil daarom het taboe doorbreken en organiseert op maandag 30 mei 2005 om 19u30 in de Résidence Palace in Brussel (wegbeschrijving en parkeermogelijkheid: www.residencepalace.be) een gespreksavond rond het thema.

met

- traumatoloog Erik De Soir van de Koninklijke Militaire School
- directeur Mark Brayne van het Dart Center in Londen
- Marc Geenen van VTM
- Désiree De Poot van Gazet van Antwerpen.

Iedereen is welkom !

Contact: Denise Van den Broeck,
bestuurslid VVJ
GSM: 0477/89.58.72
e-mail: denise.van.den.broeck@pandora.be

ADVIES VAN DE RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK OVER DE VRAAG VAN DE HEER DOMINIQUE DECKMYN, JOURNALIST, MET BETREKKING TOT DE VERENIGING BELGIAN-JOURNALIST ON INFORMATION TECHNOLOGY, KORTWEG B-JIT

Op 15 maart 2005 vraagt Dominique Deckmyn, journalist, aan de Raad voor de Journalistiek om een advies te geven in verband met de activiteiten van de vereniging B-JIT. De ombudsman van de Raad voor de Journalistiek heeft daarop contact opgenomen met de voorzitter van B-JIT, die voorgesteld heeft om de werking van zijn organisatie toe te lichten.

De zaak is op 18 april 2005 behandeld tijdens een hoorzitting van een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek. Op die bijeenkomst verscheen Marcel Wilmet, voorzitter van B-JIT.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een voorstel van advies opgesteld, dat door de Raad voor de Journalistiek is besproken en goedgekeurd op 12 mei 2005.

STANDPUNT VAN PARTIJEN

Dominique Deckmyn benadrukt dat hij geen klacht wil indienen tegen B-JIT, maar dat hij een advies vraagt aan de Raad voor de Journalistiek. Zijn vraag is: is het beroepsethisch aanvaardbaar dat een journalistenvereniging geld ophaalt, via sponsoring van evenementen, bij bedrijven waarover de leden-journalisten schrijven? En, als dit kan, moeten er dan bepaalde randvoorwaarden vervuld zijn?

Marcel Wilmet betoogt dat B-JIT een feitelijke vereniging is van journalisten die berichten over de IT-sector. B-JIT is ontstaan in de tweede helft van de jaren '80 met de bedoeling om tot een betere samenwerking te komen tussen de sector en de media. B-JIT organiseert vooral drie activiteiten: de uitgave van een handboek, waarin gegevens over bedrijven en hun contactpersonen en over media en jour-

nalisten vermeld staan, het houden van een jaarlijkse cocktail, waarop vertegenwoordigers van de bedrijven en journalisten uitgenodigd worden, en de uitreiking van een prijs voor studenten. Deze activiteiten worden gesponsord door het bedrijfsleven. Het sponsorgeld wordt ingezameld door een aparte vennootschap, waarvan geen journalisten deel uitmaken, en die in opdracht van de vereniging de contacten legt met de bedrijven.

ADVIES

Er bestaat principieel geen bezwaar tegen dat de activiteiten van een journalistenvereniging worden gefinancierd door sponsor(en)/of reclamegeld, op voorwaarde dat de journalistieke en redactionele onafhankelijkheid gewaarborgd blijft. Een journalist draagt er immers zorg voor dat hij zijn vak nooit verwarft met dat van reclameman of propagandist en dat hij geen enkele rechtstreekse of onrechtstreekse instructie in ontvangst neemt van adverteerders (Artikel 9 van de Verklaring der plichten en rechten van de journalist, aanvaard te München op 24 en 25 november 1971).

Het verdient daarom aanbeveling dat de beroepsactiviteit van journalisten, al dan niet in verenigings- of samenwerkingsverband, structureel gescheiden wordt gehouden van het opsporen en ophalen van de fondsen, bestemd voor de financiering van professionele en extraprofessionele initiatieven.

In het concrete geval van B-JIT wordt het sponsorgeld ingezameld door een derde. Op die manier wordt het risico ondervangen dat er druk wordt uitgeoefend op journalisten.

Brussel, 12 mei 2005

OOK RECHTERS HEBBEN NU GEDRAGSNORMEN OMTRENT DE PERS

Na het openbaar ministerie, de politiediensten en de advocatuur heeft nu ook de zetelende magistratuur – de echte rechters zeg maar – gedragsnormen uitgewerkt voor de relatie met de pers. De richtlijnen betreffen ondermeer het verstrekken van toegang tot de rollen (agenda's) van de rechtbanken. Dat kan gebeuren via de griffie of zelfs via een website met beperkte toegang. Ook de (gratis) verspreiding van vonnissen en arresten aan journalisten wordt aanbevolen, zij het mits de gepaste anonimiserings. Ook hiervoor wordt het internet naar voren geschoven.

Voor beeldopnames gelden specifieke regels. In een rechtszaal mag in principe niet gefilmd worden, maar de voorzitter kan hierop afwijkingen toestaan. Ook voor filmen in de gangen van het gerechtshof is in principe toelating vereist,

maar in het kader van 'nieuwsflitsen' kan die ook collectief gegeven worden. De gedragsnormen bevelen tot slot medewerking aan documentaire programma's aan, maar de persrechter of woordvoerder behoudt wel het recht de uitzending vooraf te bekijken. Hij mag bovendien "de uitzending van beelden verbieden indien deze volgens hem een onjuiste voorstelling van zaken geven". De afspraken met de programmamakers worden per geval schriftelijk vastgelegd.

Ivan Verougstraete, de voorzitter van het Hof van Cassatie en tevens van de korpschefs van de rechters in het land, plant eind dit jaar een evaluatie van de richtlijnen. In dat verband sluit hij, desgevraagd, een raadpleging van de AVBB niet uit.

(PD)

Iconen van de Vlaamse journalistiek

PAUL VAN DEN ABEELE: 'STRAATHOND VOND IK EEN

Paul Van den Abeele (75) houdt zich tegenwoordig bij voorkeur bezig met het beeld van De Standaard was. "Hoe vaak ben ik de redactie niet binnengekomen: nonde"

"Ik droom nog veel van de krant. En 't is jammer dat ik het moet zeggen, want ik wil niet in de bron spuwen waar ik decennia lang uit heb gedronken: dat zijn dan helaas bijna altijd nachtmerries. Ik ben mijn fototoestel vergeten! Ik heb geen reservefilm bij me! Ik heb mijn auto verkeerd geparkeerd en ik ga te laat komen! Als ik aan de krant denk, gaat dat doorgaans gepaard met een paniekerige sfeer. Nu ja, dat zal wel symptomatisch zijn voor de haat-liefdeverhouding die ik met fotografie heb.

Ik had nooit de bedoeling om fotograaf te worden. Beeldhouwer zijn, dat was wat in mijn hoofd zat. Mijn vader was een steenkapper, die een beetje Sint-Lucas had gevolgd. Veel talent, maar geen ambitie. Dat hij af en toe een monumentaal graf kon maken, volstond al voor hem. Ik wilde wél een goeie beeldhouwer worden."

"Vanaf 1943 ging ik naar de academie van Aalst. Aan de ene kant naast mij zat de jongere broer van Louis Paul Boon, aan de andere kant Norbert Wymeersch. Die werkte bij een fotograaf en werd ziek. Om te voorkomen dat hij zijn job zou verliezen, vroeg hij me of ik hem tijdelijk wilde vervangen. Zo ben ik voor het eerst in een studio beland. Daar heb ik een beetje van alles geleerd: de lichten opstellen, de bloemen rond een huwelijkspaar zetten, een opname maken...

Op Rerum Novarum van 1947 ontmoette ik in het ACV-lokaal van Aalst een man die in de drukkerij van De Standaard werkte. Hij kende mijn ouders en vroeg me terloops waarmee ik mijn dagen vulde. Ik antwoordde hem dat ik soms een beetje bij een fotograaf ging helpen. 'Maar eigenlijk ken ik niet veel van fotografie', voegde ik er onmiddellijk aan toe. 'Ik kan een vergroting maken, ik kan retoucheren, en daar houdt het ongeveer mee op.' Toch vond hij dat ik me eens moest aanbieden op de redactie van De Standaard, want daar zochten ze iemand voor de fotodienst. En dus ben ik op een dag naar Brussel gereisd. Zo is het begonnen."

"Aanvankelijk moest ik vooral veel naar sportmanifestaties. Daarnaast bracht ik ook veel tijd door in de donkere kamer. Dat onderdeel van het vak stond me niet tegen, want ik manipuleerde graag. En ik ging verder dan men ooit bij De Standaard was gegaan. Zo ontdekte ik een gele en een rode filter die vóór de oorlog waren aangekocht, maar die nog altijd in de verpakking zaten. Niemand was daar blijkbaar in geïnteresseerd geweest. Mijn eerste foto's met wolken vond iedereen dan ook een groot wonder. Met Louis De Lentdecker was ik naar Daknam geweest, waar regelmatig overstromingen waren – vandaar de omschrijving 'Het Verzopen Land'. Er stond die dag een mooie zon, ik zette de gele filter op mijn toestel en ging aan het werk. Daarvan is een hele reportage verschenen in Ons Volk, een magazine dat toen nog bij De Standaard-groep hoorde.

Vaak wandelde ik 's middags, nadat ik op de redactie mijn boterhammen had gegeten, naar de Adolphe Maxlaan. Daar was een winkel waar alle buitenlandse tijdschriften lagen. Die bladerde ik dan door, om bij te leren. Ik keek en trachtte het na te doen. Zo dilettantisch is het bij mij gegaan. Maar het lukte. En Pol Heyns, de hoofdredacteur van Ons Volk, had appreciatie voor mijn werk."

"Ik deed veel verplaatsingen met de trein, waarin ik mijn fiets

meenam. Er waren dorpen waar je anders niet raakte. Alles nam veel meer tijd in beslag dan nu, hé. Als in Raversijde een schip strandde en je ging daar om 18 uur een foto maken, dan kreeg je die niet meer in de eerstvolgende krant. De drukpersen begonnen toen al heel vroeg te draaien. Daar is een kentering in gekomen door de avondvoetbalwedstrijden. Die betekenden altijd een race tegen de klok. Na de eerste helft op Anderlecht stooft je met je wagen naar de redactie, waar snel je filmpje werd ontwikkeld. Met de digitale middelen van nu gaat dat allemaal veel vlotter.

In de jaren vijftig hadden ze bij La Dernière Heure en Le Soir een duivenhok. De fotograaf nam dan een mand met twee duiven mee naar de voetbalwedstrijd. Na de eerste helft ging één duif de lucht in, met aan haar ene poot een capsule waarin een fotofilm-pje zat. En na het afblazen van de match zag je een tweede duif vertrekken – nu ook met de geschreven tekst, want er waren nog geen telefoons in de stadions. Zo konden de mensen bij het buitenkomen van de cafés al onmiddellijk de Brusselse editie van hun krant kopen."

"Na de oorlog – ik werkte nog maar pas bij De Standaard – vroeg Louis De Lentdecker me op een dag met hem mee te gaan naar het Brusselse Justitiepaleis. Ik moest er een foto van een beschuldigde nemen. Ik wist niet juist om wie het ging, pas later heb ik begrepen dat ik op het proces-Romsée was. 'Doe rustig je werk', fluisterde Louis me toe. 'Fotografeer die man daar, tussen die twee rijkswachters.' Goed, ik plaatste mijn flitslicht op mijn toestel en stapte op de beklagde af. Werd ik daar tijdens het nemen van mijn foto's toch wel verschrikkelijk uitgeoeterd door de voorzitter! Ogenblikkelijk pakten twee rijkswachters me vast en gooiden me uit de gerechtszaal. Ondertussen kon ik nog net een glimp opvangen van De Lentdecker, die het tafereel schuddebui-kend zat gade te slaan.

Pas op, geen kwaad woord over Louis, hij blijft een van de beste collega's die ik heb gehad. Typisch voor De Lentdecker was wel dat hij een groot ontzag had voor macht: het koningshuis, rijke mensen, industriëlen. Louis beseftte maar al te goed dat ik daar niet mee dweeptte. 'Jij bent een oude daensist, hé?' grinnikte hij. En inderdaad: mijn grootvader was een aanhanger van Daens, terwijl de familie De Lentdecker eerder een bourgeoismentaliteit had."

"Een van mijn meest onvergetelijke herinneringen blijft de reis die ik in 1971 samen met verslaggever Jaak Veltman ondernam. Met de trans-Siberische expres trokken we vijf weken door de Sovjet-Unie. Daarvan hebben we acht dagen in de trein gezeten, weliswaar niet aan één stuk. Ik ben teruggekeerd met 1.200 kleurendia's en ongeveer 3.000 zwartwitfoto's.

We kregen een gids mee, een Russische vrouw die vloeiend Duits sprak. Maar ze was een partijlid en dus heel gezagsgetrouw. In het begin vond ze het zelfs al verdacht dat ik in de trein, met zicht op het landschap, aquarellen zat te tekenen. En toen traag een andere trein voorbijreed vol kaalgeschoren rekruten uit Siberië, greep ik onmiddellijk mijn fototoestel, maar sprong zij in een reflex voor me.

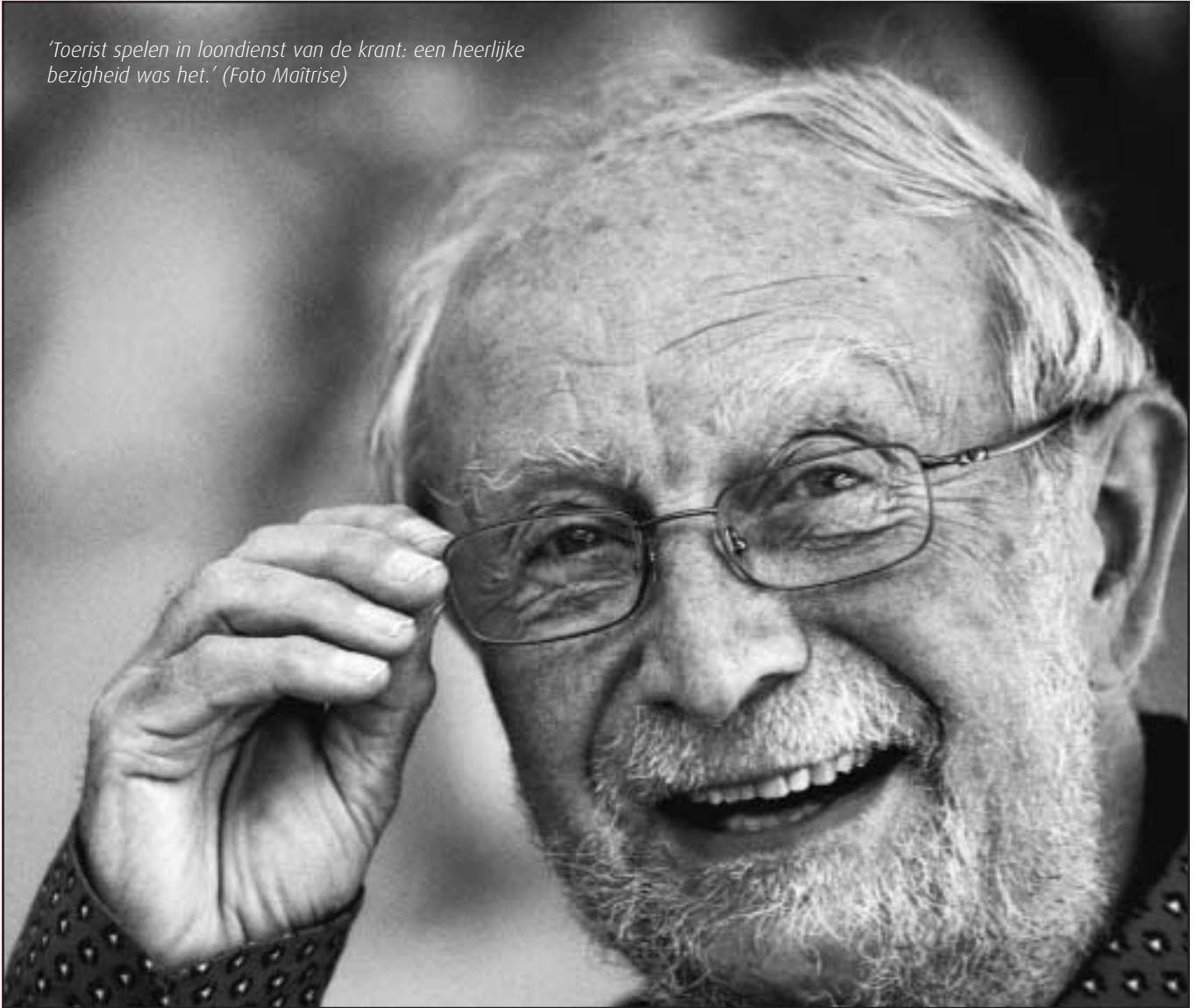

EN ERETITEL'

Een reeks van Manu Adriaens

*refenen van de plastische kunsten. Maar er was een tijd dat hij de belangrijkste fotograaf
dju, ik heb net de foto van mijn leven gemist!"*

*'Toerist spelen in loondienst van de krant: een heerlijke
bezigheid was het.'* (Foto Maîtrise)

In Irkoetsk achtten Jaak en ik het moment gekomen om even onze zin te doen, want onze gids was moe en ging rusten in het hotel. Daarom trokken we met ons tweeën de stad in. Opeens zagen we een gebouw met een bronzen gedenkplaat van Tsjechov. Ik nam een foto van een groep meisjes, terwijl die de gedenkplaat passeerden. Tot mijn verbazing stormden twee soldaten in kaki op me af en grepen me vast. Ze brachten Jaak en mij naar het kantoor van een hoge militaire piet met veel decoraties op zijn jas. Die slingerde ons van alles in het gezicht, maar wij verstonden niks van wat hij in het Russisch ratelde. Uiteindelijk konden we verkrijgen dat ze onze gids in het hotel gingen halen. Na haar uitleg werden we onmiddellijk vrijgelaten. Wat bleek ik verkeerd te hebben gedaan? Het gebouw met die gedenkplaat van Tsjechov

deed inmiddels dienst al kazerne van de geheime politie, en het was verboden daarvan foto's te nemen."

"Wielrennen noch voetbal interesseerde me echt, maar naar zo'n sportopdracht vertrok ik altijd met de overtuiging dat ik mijn werk zo goed mogelijk moest proberen te doen. En ik maakte van de nood een deugd. Soms deed ik vijf kermiskoersen in een week. Dan was ik daar doorgaans al rond 10 uur present, samen met de sportredacteur van dienst, want die had graag een foto bij het interview dat hij ter plaatse afnam. Daarna moest ik de tijd zien te doden tot het moment van de aankomst. Op café gaan, dat lag me niet, dus wat deed ik? Dostojevski, Gogol of Toergenjev lezen. In de auto. Of bij warm weer in de graskant, naast Karel Van

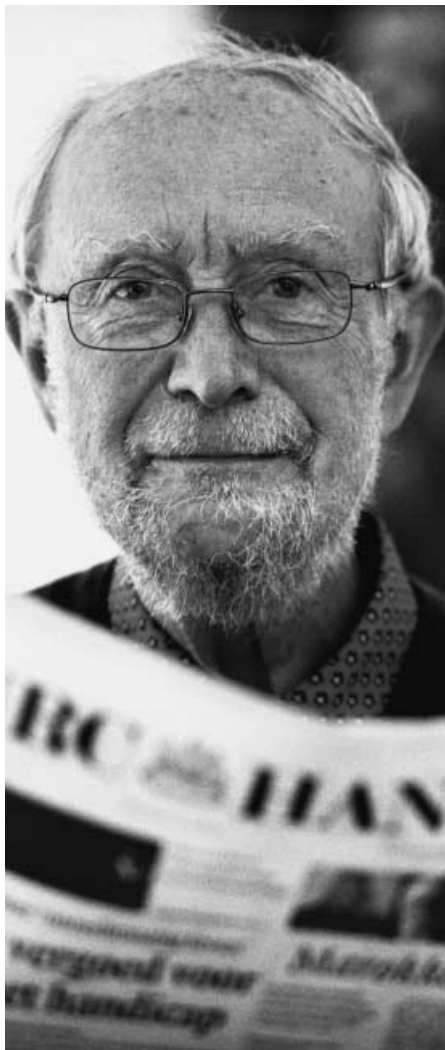
Wijnendaele, terwijl die zijn stuk zat te schrijven.

Als het Gent-Wevelgem was, wist ik op voorhand dat Willem Van Wijnendaele – Karels zoon – me zou zeggen: 'Paul, de koers interesseert jou toch niet echt, hé? Ik heb hier geen goede vriend, zou je het erg vinden mocht ik jouw plaats innemen in de volgwagen?' Natuurlijk vond ik dat niet erg. Daar deed Willem me zelfs een groot plezier mee, want dat betekende weer een aantal uren extra dat ik kon lezen. Ik hoefde dan gewoon uit te rekenen wanneer de renners ongeveer aan de streep werden verwacht. In Wevelgem ontdekte ik dat ik het rustigst kon lezen op het kerkhof, daar hoorde je tenminste de luidsprekers niet. Kerken waren trouwens sowieso dankbare uitwijkplaatsen voor me. Ik heb véél boeken gelezen in gewijde stilte, hoor. Later kreeg ik nog een betere ingeving: in mijn fototas nam ik voortaan altijd het naslagwerk van de VTB over de Belgische gemeenten mee. Dan kon ik uitzoeken waar er mooie beelden en schilderijen te bezichtigen waren. Toerist spelen in loondienst van de krant, ik vond het een heerlijke bezigheid."

"Ik ben tot aan mijn pensionering De Standaard trouw gebleven. Drie keer werd me een mooie job aangeboden – in een museum, een reclamebureau en het kunstonderwijs. Mijn vrouw verzette zich daar altijd tegen. 'Doe het niet', zei ze. 'Je zult je er niet goed bij voelen. Jij bent veel liever een straathond.' En aangezien mijn vrouw wijzer is dan ik, ben ik blij dat ik naar haar heb geluisterd. Want ik voelde me inderdaad een straathond, maar dat vond ik een eretitel. Ik ben op ongelooflijk veel plaatsen geweest waar ik ondertussen gratis mijn ogen de kost kon geven."

"Ik nam Hugo Claus ooit mee in mijn wagen. Tijdens die rit van Brussel naar Gent vertelde hij me: 'Ik móest schrijven. Ik deugde nergens anders voor en ik moest toch ergens mijn brood mee verdienen?' In die uitleg kon ik me perfect herkennen. Ik heb mijn hele leven ook gefotografeerd, omdat ik toch iets moest doen. Op een bepaald ogenblik kreeg ik van de buitenwereld het etiket 'kunstfotograaf' opgeplakt. Wat men daarmee juist bedoelde, weet ik nog altijd niet. Lode Bostoën, voormalig hoofdredacteur van De Standaard, heb ik eens over mij horen zeggen: 'Met hem moet je oppassen, want hij zou je op de foto durven zetten zoals je bent.' Dat ervoer ik als een veel groter compliment dan kunstfotograaf te worden genoemd."

"De persfotografie is nu van een veel hoger niveau dan in mijn tijd. Met als nadeel voor de huidige fotografen dat ze veel meer goeie collega's hebben. Vroeger was ik vaak in het parlement de enige

'De persfotografie is nu van een veel hoger niveau. Met als nadeel voor de huidige fotografen dat ze veel meer goeie collega's hebben.' (Foto Maîtrise)

fotograaf, hoogstens nog in het gezelschap van de man van het persagentschap Belga. Zijn foto verscheen dan in de meeste dagbladen, zodat ik gewoon iets anders hoefde te verzinnen om voor mijn krant al een 'kwaliteitsfoto' af te leveren. Vandaag is dat allemaal veel moeilijker: een hele bende fotografen staat elkaar te verdringen, niemand kan nog rustig zijn werk doen. Om nog te zwijgen over de grote concurrent televisie: de mensen hebben het allemaal al daags tevoren op hun scherm gezien. De fotograaf-met-de-eigen-inalshoek kan dus niet anders dan de decoratieve, esthetiserende toer op te gaan. 'Meneer de minister, kijk eens van achter deze zuil...' 'Meneer de minister, wilt u eens in dit bootje plaatsnemen?' Dat levert vaak prachtige beelden op, alleen hou ik niet van geposeerde foto's. Als een mens weet dat een camera hem in het vizier heeft, gaat hij zich namelijk automatisch onnatuurlijk gedragen. Neem Maria Rosseels, de onlangs gestorven journaliste van De Standaard. Die moest je niet voor je lens laten plaatsnemen met een brede glimlach, om de eenvoudige reden dat het dan Maria Rosseels niet was. Niemand kende haar lachend, want Maaike was een serieus mens."

"Ik fotografeer bijna nooit meer. 't Is een vak waar veel energie in kruipt, vandaar: doe het goed of hou er liever je handen helemaal van af! Ik ken gepensioneerde schrijvende journalisten die niet kunnen stoppen met publiceren. Als ik hun stukken lees, denk ik: de punt is er nu toch echt wel af. Toch blijven ze doorgaan. Laat die mannen en vrouwen gerust verder schrijven, maar waarom moet dat per sé nog in druk

verschijnen? Die actieve senioren van het journalistendom doen me altijd denken aan coureurs die niet beseffen dat het tijd is om hun fiets aan de haak te hangen. Ik gun ze de kunstmatige verlenging van hun carrière, hoor, maar zelf weiger ik eraan mee te doen. De jongste tijd ben ik mijn fotoarchief wat aan het ordenen, en dat kost me al meer dan moeite genoeg. Mijn vrouw heeft op die dagen altijd de indruk dat ik ziek aan het worden ben.

Mijn hele carrière lang was ik 's avonds meestal ontevreden over wat ik de afgelopen dag had gepresteerd. Hoe vaak ben ik de redactie niet sakkerend binnengekomen: 'Nondedju, hoe is dat nu toch mogelijk? Ik zag daar zo'n mooi beeld, maar was net een fractie te laat. Ik heb de foto van mijn leven gemist!' De journalisten zaten me meesmuilend te aanhoren, maar ik méénde dat. Ach ja, liever een ontevreden mens dan een zelfingenomen mens.

Of ik een levensmotto heb? Niet echt. Maar ik heb in al die jaren dus veel boeken gelezen. Wel, een van de mooiste citaten die ik ken, komt van Chesterton. Wat kun je het best doen om op tijd te zijn voor je trein? Antwoord: de vorige trein missen."

'BRACKE-BASHING' OF PERTINENTE VRAGEN ?

Mia Doornaert

Gewezen voorzitter van de AVBB

Met enige verbijstering heb ik het editoriaal 'Bracke-bashing' in De Journalist van april gelezen. Het geeft de indruk dat wie kritiek had op het optreden van onze VRT-collega, bijna per definitie door slinkse beweegredenen gedreven werd.

Laten we de zaken even op een rijtje zetten. De VRT heeft een gedragscode opgesteld voor de journalistieke benadering van het toenmalige Vlaams Blok, nu Vlaams Belang, wat erop wijst dat de omroep oordeelt dat die partij geen democratische partij is zoals de andere. Het is dan ook normaal dat er vragen gesteld worden als een van de bekendste VRT-journalisten zich door diezelfde partij laat betalen om een debat te modereren.

Over de toon van die vragen en van de kritiek kan men bedenkingen hebben. Maar dat geldt voor een groot deel van de kritiek in de media op politici, vakbondsleiders, kunstenaars en allerhande acteurs in het openbare leven.

Er zijn politici die een tsunami van spot en hoon over zich heen hebben gekregen, en van wie soms ook het privéleven erbij gesleurd werd. Als die mensen daarover klagen, wordt geantwoord dat dit nu eenmaal de persvrijheid is. En ze krijgen te horen: "If you can't stand the heat, stay out of the kitchen." Maar als de kritiek over een journalist gaat, dan wordt het 'bashing' en is het ineens fout.

Daarmee wordt een gevaarlijk signaal uitgestuurd, namelijk een van dubbele normen. Dat dreigt de vaak gehoorde kritiek te versterken dat journalisten onverantwoordelijke lieden zijn die zich verregaande vrijheden veroorloven tegen anderen, maar de vermoorde onschuld uithangen als ze zelf een koekje van eigen deeg krijgen.

Overigens, er zijn nog journalisten geweest die een vloed van kritiek vanwege collega's kregen, en ik kan me niet herinneren dat De Journalist het nodig vond daarop te reageren.

Overdreven

Wat de reactie van de VRT-leiding betreft, ik vind het ook overdreven dat nu ineens geen enkele journalist nog een politiek debat nog zou mogen modereren. Journalisten hebben inderdaad een kennis van de politieke wereld en professionele vaardigheden die ze daarvoor zeer geschikt maken. Bovendien kunnen ze zich meestal een vrijheid van toon veroorloven die pit in het debat stopt.

Dat die journalisten daarvoor betaald worden is niet meer dan normaal. Destijds heb ik er als voorzitter van de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België (AVBB) maar al te vaak op gehamerd dat intellectuele arbeid

Mia Doornaert (Foto: Danny Gys / PhotoNews)

ook arbeid is en vergoeding verdient, met het argument: de loodgieter komt ook niet gratis.

Dat betekent echter niet dat alles kan en alles mag, dat alles met alles verzoenbaar is. Het is bijvoorbeeld een grondwettelijk recht om kandidaat te zijn in verkiezingen. Niettemin kan een hoofdredactie verbieden dat haar (politieke) journalisten een partijpolitiek mandaat uitoefenen, omdat zo iets niet strookt met de vereiste onafhankelijkheid van de redactie.

Tot de richtlijnen ter ondersteuning van de geloofwaardigheid van de redactie kan zeer zeker behoren dat de journalisten omzichtig zijn in de keuze van de opdrachten die ze aanvaarden, en van de instanties door wie ze zich laten betalen. Het is wel belangrijk dat die gedragsregels tot stand komen in dialoog met de redactie, dat ze transparant en gekend zijn. En het zou interessant zijn de regels die op de diverse reacties bestaan te kunnen vergelijken.

Tenslotte til ik zwaar aan uw verwijzing naar de 'verdoken agenda's' van journalisten die over het Bracke-incident schreven en uw oproep: "Mediabazen, stop de oorlogsspiraal en licht op zijn minst de commerciële druk op uw (hoofd)redacties."

Ik ben uiteraard niet op de hoogte van de beweegredenen van al degenen die over die zaak geschreven hebben. Maar met zo'n algemene oproep wordt de indruk gegeven dat alle journalisten de waterdragers van hun bazen en/of occulte belangen zijn. Dat strookt ten eerste in het geheel niet met de werkelijkheid. En ten tweede vind ik dat onaanvaardbaar vanwege iemand die juist het beroep van journalist moet verdedigen.

Ik weet niet welke journalistieke ervaringen u hebt gehad. Maar ik kan alvast verzekeren dat op de redactie waar ik al vele jaren werk de pen van de individuele journalisten niet wordt vastgehouden door de hoofdredacteur, laat staan door de bedrijfsdirectie of de eigenaars.

De deadline voorbij

VERMAKELIJKE (NIEUWS)TIJDEN

Een column van Jan Backx

We beleven vermakelijke tijden in journalistenland. Recent gezien op de buis: de doodbrave Naïma Amzil, die gevraagd wordt 'commentaar' te geven op een beslissing van de raadkamer. Die vond dat de verdachte postzegelman van de Remmery-dreigbrieven niet in voorhechtenis moest blijven, zij het dat het parket in beroep ging. Het monopolyspel van het gerechtelijk vooronderzoek in volle beweging, met andere woorden. "Een reactie, graag!" Inpakstertje Naïma weet niet wat ze daàr in hemelsnaam over moet zeggen. Begrijpelijk! Zelfs de minister van Justitie, Laurette, zou het er lastig mee hebben. Maar haar vluchtreflexen zijn beter ontwikkeld: brede grijs opzetten en vooral héél haastig doen... Naïma is geen staatsvrouw. Zij duikt meer dan eens weg op de schouders van haar troostende collega's, die volop genieten van hun in alle huiskamers uitgestraalde Florence Nightingale-rol.

Hilarisch qua presentatie is ook de doorbraak-babbel met Naïma's baas, Rik Vannieuwenhuysse. "Hij staat nu naast mij", zegt het vriendelijke meisje van de nieuwsdienst en zij port de gekwelde Rik aan 'het grote nieuws' als een flinke schooljongen zélf te vertellen. "Van het parket weet ik niets. Alles wat ik weet komt van jullie... van de pers", stamelt Rik. De tv-juf dringt aan: "Kom, vertel het maar!" Riks kin begint te trillen naarmate zijn verhaal vordert. De vertoning doet me denken aan de geëmotioneerde Tony Corsari, die als legendarisch tv-presentator uit het zwart-wit tijdperk ten aanschouwen van heel Vlaanderen zijn bedankje kreeg. Rik legt uit dat de dreigbrieven uit zijn eigen bedrijf kwamen... Menslief, wat een klap!

De tussentijdse stand van de Remmery-affaire heeft beslist een hoog satirisch gehalte. Een landje, tot nog toe bekend van pralines, Rubens, diamant en Dutroux, werkte zich eigenhandig in de internationale kijker als broedplaats van sinistere racisten, die voor niets terugdeinzen. Onze brave vorst deed dapper mee aan het herschrijven van de Belgische toeristische folder. Hij ontving Rik en Naïma ten paleize en nam zijn Paola later mee op degustatiebezoek bij Remmery. De toch immer nuchtere Unie van Zelfstandige Ondernemers pakte uit met een bevlogen petitie, waarin Rik als lichtend voorbeeld werd gesteld inzake persoonlijke omgang met medewerkers. Ramsey Nasr, de splinternieuwe Antwerpse

Koning Albert ontvangt zaakvoerder Rik Vannieuwenhuysse en zijn werknemster Naïma Amzil op 12 januari 2005.

stadsdichter, sprak tot over de Nederlandse grens zijn steun uit in verzen.

Even wisten de verslaggevers niet meer of ze koud of warm moesten blazen. "Ja, er is absolute wetenschappelijke zekerheid! Er is aan de postzegel gelijk! En DNA-bewijs is écht onloochenbaar!" De volgende dagen was er plots niet meer gelikt, maar was de postzegel 'bepoteld'... De aanvankelijk zonder enige schroom gebrandmerkte dader (ondertussen door de KI vrijgelaten) werd iets meer in de coulissen geschoven. De advocaat van de arrestant merkte droogjes op dat - met alle sympathie - zijn cliënt niet in staat is om zo'n perfide bedreigingen te formuleren.

Nieuwe coup de théâtre als een journalist schrijft dat de niet meteen puur zakelijke relaties van Rik binnen zijn

bedrijf worden uitgevlooid. Vreemd, nu pas? Dat behoort toch tot het onderzoeks-abc? Hoe zou dit bericht overigens ten paleize zijn onthaald? Paola aan de afwas, die vanuit de keuken tot een lichtjes geschrokken tv-kijkende Albert roept: "Tiens, gaat dat er ginder ook zo aan toe?" Het koninklijk paar vermoedde toen niet dat binnenkort ook 'La Delphine' weer van zich zou laten horen.

Rik beklemtoonde snel dat hij géén Don Juan is en kondigde samen met Naïma een persstop af. Een nuttig initiatief, want het spektakel is lèlijk uit de pan gerezen. Er is voorlopig maar één zekerheid: vanuit diverse hoeken is virtuoos veel maar vaak zeer bedenkelijk garen gesponnen uit het hoofdhoekje van Naïma.

Gelukkig zijn er ook onschuldiger nieuwsitems met hoog vermakelijkheidsgehalte. Zie de follow up van het pitbulldrama in Tienen, waar een hondenbezitster levensgevaarlijk werd toegetakeld. Hetzelfde lange weekend krijgt tv-kijkend Vlaanderen in geuren en kleuren een verwarde caféruzie in Diest uitgelegd, met alweer als centrale vedette een opgehitste pitbull, die "bijna" door een venster sprong. Een geëmotioneerde vrouw rolt voor de camera haar mouw op: "Kijk, hier werd ik gebeten!" Ik denk dat ik met mijn nieuwe breedbeeld tv terug naar de winkel moet want mijn scherm toonde alvast niet het minste schrammetje. Sommigen noemen dit nog infotainment, maar de vraag rijst of berichtgeving op die manier niet stilaan verheven wordt tot kunstvorm? In het laatste geval kan ik de term surrealisme ten zeerste aanbevelen.

Onder embargo

Er hangen donkere onweerswolken boven de wet van 7 april 2005 die het journalistieke **bronnengeheim** beschermt. Bij het Arbitragehof is zopas een verzoek ingediend tot vernietiging van de wettekst.

Meer info via www.journalist.be. Het **Arbitragehof** moet binnen het jaar uitspraak doen over de klacht.

Een buitengewone algemene vergadering van de **VJ** heeft op 18 mei een statutenwijziging goedgekeurd waardoor ook perscorrespondenten en technische medewerkers van journalisten zullen kunnen aansluiten bij de vereniging.

Met het oog op een erkenning van de VJ als beroepsvereniging, moet de **Raad van State** de gewijzigde statuten nog goedkeuren.

Ondertussen werkt de Raad van Bestuur van de VJ het nieuwe lidmaatschap verder uit. Het is vooral de bedoeling dat de nieuwe leden **informatie** kunnen betrekken van het secretariaat.

Het rommelt tussen pers en politie – meer bepaald in Antwerpen. In een Deurnese wijk is er momenteel heel wat te doen omdat de politie na zowat vijftig jaar gedoogbeleid plots systematisch elke foutgeparkeerde auto op de bon slingert. Dan lijkt het toch vrij normaal dat een fotojournalist eens wat beelden gaat maken van die naarstige **boeteschrijvers**.

Toen fotograaf **Dirk Laenen** zich in opdracht van Het Laatste Nieuws van die klus ging kwijten, kreeg hij van de twee betrokken politiemannen het deksel op de neus. Of hij nooit gehoord had van het 'portretrecht' misschien, en dat hij zijn foto's ter plekke diende te wissen.

Dirk bezweek onder de druk, maar meldde het incident niettemin bij het **Controlegeslacht P**. Van schending van portretrecht is in een geval als dit dan ook geen sprake, meent ook de VJ/AVBB.

Ondertussen neemt de concurrentie tussen beeldjournalisten met de dag toe – ook al door het steeds meer rondscharrelen van particulieren met **GSM's annex camera** op plaatsen waar iets te beleven valt. Dan maak je het als beroepsjournalist maar mee dat je door een overijverige politiemann samen met alle amateurfotografen van de plek in kwestie verwijderd wordt.

Kan een officiële kazuil, als verlengstuk van de macaron van de beroepsjournalist, hier geen oplossing zijn? De suggestie komt van collega **Geert De Rycke**, die ondermeer de gang van zaken bij sportwedstrijden in het achterhoofd heeft.

Willen alle erkende beroepsjournalisten die in loondienst zijn eens goed controleren of de sociale bijdragen voor hun aanvullende **journalistenpensioen** worden betaald? Een eenvoudige blik op de loonfiche volstaat.

Er is op dit moment namelijk een niet onbelangrijke uitgever die voor een kleine twintig bezoldigde werknemers niét in regel blijkt te zijn met de betaling van deze bijdragen.

De VJ ziet toe op een maximale **regularisering**, maar ook hier geldt natuurlijk dat voorkomen absoluut beter is dan genezen.

Gazet van Antwerpen schreef op 19 mei jl. mediageschiedenis. Aldus GvA zelf. Als eerste krant in Vlaanderen creëerde ze een centrale desk waaraan twee redactieleden (nieuwsmanager Paul Hendrickx en art director Daniël Junius) en twee reclamemensen van Deutsche Bank de actualiteit opvolgen.

Terwijl de redactie de krant in elkaar bokste "ontstond synchroon aan de overkant van de desk de nieuwe advertentiecampaagne van de Deutsche Bank".

GvA schrijft trots "een belangrijke muur te hebben geveld in het proces

van het maken van kranten". Wel spijtig natuurlijk dat het de muur tussen journalistiek en commercie is die hier aan diggelen gaat.

Mark Schaevers heeft met zijn vierdelige Memoires van Wilfried Martens, verschenen in Humo in augustus 2004, de Dexia-prijs van de 'schrijvende pers' gewonnen. De jury noemt de interviewreeks "zeer goed geschreven, empathisch, gefundeerd en politiek relevant".

In de reeks roept **Wilfried Martens** zich op zeker moment uit tot 'redder van de VRT', en wel omdat hij degene is geweest die het omroepmonopolie doorbrak en zo voor wat concurrentie in omroepeland heeft gezorgd.

Genomineerden die het net niet haalden, waren **Mark Eeckhout** (De Standaard) met zijn analyse 'Dutroux: niets dan de feiten'; **Guy Tegenbos**, **Veerle Beel** en **Alexandra De Laet** (De Standaard) met een reeks over huisartsen; en **Guido Muelenaer** (Trends) met een artikel over het 'Koningsdrama bij het ABVV'.

Bij de radio ging de Dexia-prijs naar **Jens Fransen** (Radio 1/De Wandelgangen) voor een reportage over 'De laatste getuigen' van WO II.

Ook de andere genomineerden komen uit de Radio 1-stal: **Machteld Libert** en **Ng Sauw Tjhoi** (met een portret van vier zwaar veroordeelden) en **Babett Manalo** (met een verhaal over haar eigen vader-immigrant).

De televisieprijs was voor **Wim Van den Eynde** en **An Berger** (VRT). Met de medewerking van een Russische journaliste maakten zij 'Moskou-Brussel, enkele reis' en brachten ze de clandestiene immigratie naar ons land in beeld.

Ook **Frieda Van Wijck** was genomineerd, met haar Canvas-reeks Ten Huize van, net zoals **Tim Verheyden** van VTM/Telefacts, met zijn undercoverreportage over de (on)veiligheid op Zaventem.

De gespecialiseerde financieel-economische persprijs was voor **Pascal Dendooven**: hij analyseerde in De Standaard nauwgezet hoe Jan Coene Picanol leegzoog.

Genomineerd waren verder **Hans Brockmans** (Trends) met een levendige reportage over globalisering en delokalisering, en **Nico Tanghe** (De Tijd) met zijn berichtgeving over het fusieproject Dexia/Sanpaolo IMI.

De laureaat van de fotopersprijs tot slot staat op de cover van dit blad: **Stephan Vanfleteren** met zijn beeldenreeks 'Tien kleine negerkes... in Beveren', verschenen in De Morgen en Vrij Nederland. De negerkes in kwestie zijn de Ivoriaanse voetballers die sinds enige tijd het mooie weer maken bij eersteklasser Beveren.

Een erevermelding was er nog voor fotograaf **Wouter Rawoens** (Trends), die voor de beelden zorgde bij de reportage 'Verdwijntruc met een staalfabriek' van Hans Brockmans, hierboven al vermeld.

Het maandblad **Deng** vergaat het intussen iets minder goed. Het magazine zette in april het konijn Nijntje met een lijntje cocaine en een bloedneus op de cover, maar moet nu alle overblijvende exemplaren van die editie uit de winkelrekken nemen. Ook op de website en in publi's mag Nijntje niet langer worden gebruikt.

Volgens Dick Bruna, de geestelijke vader van Nijntje, oversteeg de afbeelding de parodie en ging het om louter commerciële exploitatie. Een Antwerpse kortgedingrechter legde Deng een dwangsom van **200 euro** op per keer dat Nijntje verder wordt gebruikt.

In Lier is op 20 april sportjournalist **Bob Guenens** van Het Laatste Nieuws overleden. Bob, ook wel de 'paus van het basket' genoemd, werd 78.

19000 8100 07 0000 01000000

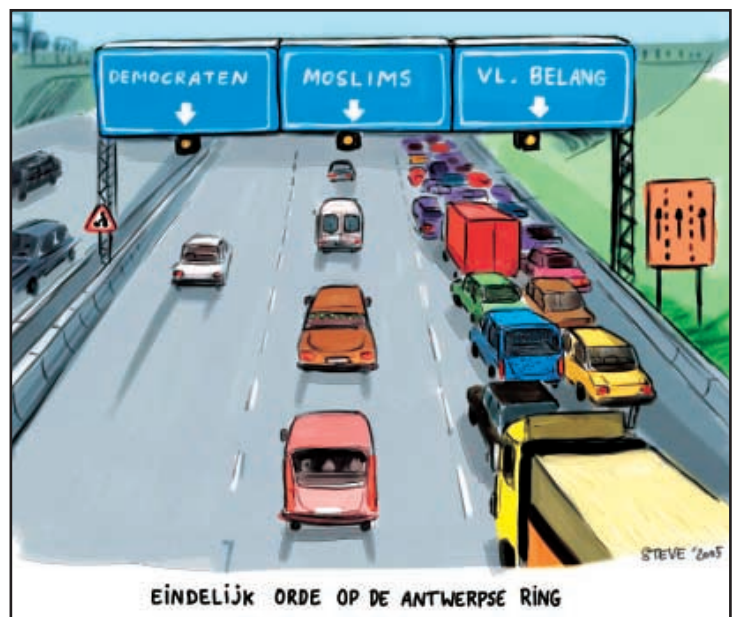

Journa-ha-listen in de prijzen

Meimaand is persprijzenmaand, ook voor de collega's die de actualiteit van haar luchtiger kant plegen te benaderen.

En zo gaat de 1ste prijs van het **SABAM Contest for the Best Humorous Press Photo** dit keer naar Wim Van Goethem van Het Laatste Nieuws, voor zijn leuke beeld 'Madame de seingever'. François Walschaerts (freelancer) kaapte met zijn 'Oscar Freire ou la mise au poing' de 2de prijs weg.

Ook Karel Anthierens en zijn **PRESS CARTOON BELGIUM** reikten hun jaarlijkse prijzen uit. Cartoonist Cost (Journal du Mardi) schoot de hoofdvogel af. Erevermeldingen vielen Steve (Focus Knack) en Quirit (Gazet van Antwerpen) te beurt. Samen met een pak ander werk te zien op het cartoonfestival van Knokke-Heist van 19 juni tot 4 september (www.cartoonfestival.be).

EINDELIJK ORDE OP DE ANTWERPSE RING